

NOTA

REINTEGRATIEBELEID

2004

GEMEENTE DE RONDE VENEN

De gemeente De Ronde Venen heeft in haar beleidsplan gemeente De Ronde Venen 2002-2006 "Naar de Kern" onder thema 5 Gelijke Kansen de volgende visie beschreven: "Een gemeente die sociale uitsluiting voorkomt, terugkeer naar de arbeidsmarkt en sociale activering bevordert en vrijwilligers stimuleert en ondersteunt". Deze visie loopt als rode draad door dit reïntegratie beleidsplan heen. (Beleidsplan gemeente De Ronde Venen 2002 - 2006 Naar de kern thema 5, gelijke kansen)

NOTA REINTEGRATIEBELEID 2004 GEMEENTE DE RONDE VENEN

INLEIDING

De Wet Werk en Bijstand (WWB), ingangsdatum 1 januari aanstaande, betekent een enorme wijziging van beleid en uitvoering.

Van gemeenten wordt verwacht dat zij hun visies op lokaal beleid van Werk, Inkomen en Zorg vertalen in een effectief integraal beleid en de uitvoering daarop inrichten. Dit vereist afstemming met alle betrokken partijen, zowel in- als extern. Intern, vanwege de raakvlakken met andere beleidsterreinen zoals Welzijn en Economie. Extern, vanwege de samenwerking met onder meer de partners in de keten voor een sluitende aanpak en met werkgevers voor het inzetten van (nieuwe) instrumenten. Daar komt nog bij dat de uitvoering van de WWB straks betaalbaar dient te zijn voor de gemeente.

Het groeiende financiële belang van de gemeenten bij de uitstroom van bijstandsgerechtigden door de 100% verantwoordelijkheid voor het uitkeringsdeel is een belangrijke reden om het reïntegratiebeleid te herzien. Deze veranderingen zijn geformuleerd in de Wet Werk en Bijstand. Deze wet vervangt de Algemene bijstandswet, de Wet Inschakeling Werkzoekenden, de Wet financiering Abw, loaw en loaz en het Besluit In- en Doorstroombanen. Centraal in de WWB staat het uitgangspunt werk boven inkomen.

Een andere pijler is de verplichting om algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen voor alle belanghebbenden tussen de 18-65 jaar.

Sluitende aanpak, een efficiënt en transparant inkoopbeleid en klantmanagement worden in de gemeente al ingezet om mensen zo snel en doeltreffend mogelijk naar werk toe te leiden, maar zeker bij een teruglopende arbeidsmarkt is meer nodig om mensen duurzaam aan een baan te helpen. Daarom wil de gemeente De Ronde Venen een scherper reïntegratiebeleid neerzetten met de nadruk op (betaald) werk.

De invoering van de WWB verplicht de gemeente tot de vaststelling van een vijftal verordeningen, waaronder een reïntegratieverordening. De vast te stellen reïntegratieverordening bevat de elementen die op grond van wetgeving vastgelegd moeten worden. Dat betekent dat gemeenten ervoor dienen te zorgen dat verschillende groepen op een evenwichtige manier aan bod komen. De verordening biedt de algemene kaders op basis waarvan de wet wordt uitgevoerd. In de nota reïntegratiebeleid worden de wettelijk verplichte onderdelen nader uitgewerkt, beide dienen door de raad te worden vastgesteld. De raad heeft binnen de WWB een grotere beleidsruimte, dit beleid moet worden vastgesteld. Waarin de verordening niet voorziet geldt de nota reïntegratiebeleid.

De WWB heeft ten doel de instroom in de uitkering te beperken. Voor degenen die toch een beroep moeten doen op de uitkering zal dit beroep zo kort mogelijk moeten zijn, door een effectief activeringsbeleid gericht op uitstroom. Daarnaast wordt gestreefd naar een evenwichtig en transparant beleid in de uitvoering. De nieuwe wet brengt de eigen verantwoordelijkheid van de gemeente voor de instroom en prestatie in uitstroom in samenhang door middel van een financieringsmodel dat lonend is voor een goed reïntegratiebeleid en risicovol bij een falend beleid.

In hoofdstuk 1 en 2 wordt in het kort de voorgeschiedenis en de landelijke ontwikkelingen beschreven. Hoofdstuk 3 formuleert de gemeente op hoofdlijnen de visie en uitgangspunten op het gebied van werk. Dit tegen de achtergrond van de invoering van de WWB en de wij-

zigheden die worden doorgevoerd in het Fonds voor Werk en Inkomen en de conjuncturele ontwikkelingen. Hoofdstuk 4 beschrijft het reïntegratiebeleid 2004. Ingegaan wordt op het begrip Algemeen geaccepteerde arbeid, rechten en plichten, sluitende aanpak, doelgroepenbeleid en het inkoopbeleid. In hoofdstuk 5 worden de reïntegratieinstrumenten beschreven.

Hoofdstuk 6 gaat in op de gesubsidieerde arbeid. In hoofdstuk 7 wordt de verantwoording van het gevoerde beleid nader uitgewerkt.

HOOFDSTUK 1. VOORGESCHIEDENIS

De WWB is het vervolg op een reeks van wijzigingen in de wet- en regelgeving die vanaf 1996 werden ingezet om te komen tot een betere uitvoering van de sociale zekerheid. Deze wijzigingen in de wet- en regelgeving zijn de volgende:

- De nieuwe Algemene bijstandswet (Abw; 1996) brengt een koppeling aan tussen het recht op een uitkering en het (beoogde) doel van de uitkering;
- De Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW; 1998) geeft invulling aan de sluitende aanpak door middel van gesubsidieerde arbeid;
- Het Fonds voor Werk en Inkomen (FWI; 2000) regelt de financiering van inkomensvoorziening en doelmatigheid in een inkomensdeel en een werkdeel;
- De Wet Structuur Uitvoering Werk en Inkomen (SUWI; 2002) verdeelt de taken (o.a. inkomensintake) en verantwoordelijkheden (uitbreiding doelgroepen) in de uitvoering van de sociale zekerheid tussen publiek en privaat;
- De Wet Werk en Bijstand (WWB; 2004) scherpt de rechten en verplichtingen aan van de burger die een beroep doet op inkomensvoorziening en maakt de gemeenten financieel verantwoordelijk voor een te voeren samenhangend beleid in het verstrekken van een uitkering en de verantwoordelijkheid om uitstroom te realiseren.

Vooraf de wet Structuur Uitvoering Werk en Inkomen (SUWI) heeft de uitvoering van de sociale zekerheid ingrijpend gewijzigd. Zo heeft de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de publieke partijen geleid tot de start van dienstverlening van werk en inkomen achter één loket. Het Centrum Werk en Inkomen (CWI) is met ingang van deze wet verantwoordelijk voor de uitkeringsintake voor de gemeente en het Uitvoeringsorgaan Werknemersverzekeringen (UWV). Tegelijk is het CWI de poortwachter voor gemeente en UWV en heeft daarin de preventieve taak het principe werk boven inkomen in te vullen. Dat betekent dat getracht wordt door een aanbod van werk een beroep op de inkomensvoorziening te voorkomen. Indien geen werk kan worden aangeboden wordt voor die persoon door het CWI de afstand tot de arbeidsmarkt bepaald en wordt daarnaast in een reïntegratieadvies een eerste diagnose gegeven op mogelijkheden om zo snel mogelijk aan het werk te kunnen. Vervolgens wordt de persoon overgedragen aan de gemeente of het UWV voor een uitkering en een reïntegratietraject. Een belangrijk uitgangspunt van de wet SUWI is dat de reïntegratieactiviteiten worden uitgevoerd door private én professionele reïntegratiebedrijven. Door marktwerking wordt een doeltreffende en doelmatige inzet van reïntegratiemiddelen beoogd. Gestreefd wordt naar een maximaal haalbaar en objectief meetbaar resultaat waarbij de werkzoekende centraal staat en niet het reïntegratietraject.

HOOFDSTUK 2. LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

Landelijke ontwikkelingen hebben invloed op het gemeentelijke niveau en op de beleidskeuzen die de gemeente kan of moet maken. In dit hoofdstuk staat een kort overzicht van de ontwikkelingen die voor de gemeente De Ronde Venen van belang zijn.

2.1 Wet werk en bijstand

De meest ingrijpende ontwikkeling is de invoering van de Wet werk en bijstand (Wwb). Kern van deze wet is de eigen verantwoordelijkheid van de burger om alles te doen wat mogelijk is om in het eigen bestaan te voorzien. De gemeente krijgt de volledige verantwoordelijkheid voor een actief reïntegratiebeleid. Dit gaat samen met een forse vermindering van het budget en een vereenvoudiging van de regelgeving.

De wet is door de Tweede Kamer en op 7 oktober door de Eerste Kamer aangenomen. De wet is van kracht vanaf 1 januari 2004.

2.2 Bezuinigingen

Het kabinet Balkenende II bezuinigt fors op bijna alle beleidsterreinen. Ook het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ontkomt hier niet aan. Voor de gemeenten heeft dit grote financiële gevolgen. Zo wordt bezuinigd op het Fonds Werk en Inkomen (FWI), zowel op het Inkomensdeel als op het Werkdeel, en op het minimabeleid. Het minimabeleid wordt in deze nota niet besproken.

2.3 Regeerakkoord: Meedoen, meer werk, minder regels

In mei 2003 verscheen het hoofdlijnenakkoord van het kabinet Balkenende II. De belangrijkste teksten uit dit regeerakkoord hieruit zijn:

Uit het hoofdstuk Sociaal Economisch beleid:

“Het inkomensbeleid zal worden gekenmerkt door een verdere aanpak van de armoedeval en door een verdere stroomlijning (door bundeling van regelingen en uniformering van inkomensbegrippen) van inkomensafhankelijke regelingen, met name voor zorg, kinderen en wonen. Op zo kort mogelijke termijn wordt de huidige kinderkorting meer glijdend”.

“Om de arbeidsparticipatie structureel te bevorderen zal de werking van de sociale zekerheidsregelingen moeten worden verbeterd. Dat geldt voor de werkloosheidsregelingen (met doorvertaling naar de collectieve sector) en voor hervorming van de WAO (Wet Arbeidsongeschiktheid). De WAZ (Wet Arbeidsongeschiktheid Zelfstandigen) wordt afgeschaft. In het bijzonder moet de arbeidsparticipatie van mensen van 55 tot 65 jaar fors worden verhoogd”.

Voor zover bekend en mogelijk zijn de effecten van het regeringsbeleid meegenomen in de volgende hoofdstukken.

2.4 Economische ontwikkelingen

Het effect van de inspanningen op het terrein van sociale zaken en arbeidsmarktbeleid hangt nauw samen met de economische situatie in Nederland. In gunstige economische tijden is er meer werkgelegenheid en vinden dus meer mensen een baan. In slechtere economische tijden zal het minder mensen lukken een baan te vinden, ondanks de gemeentelijke ondersteuning daarbij. Dan ontstaat een grotere behoefte aan inkomensondersteuning.

Op dit moment is in Nederland sprake van een economische recessie. Het aantal werklozen groeit snel. Tot voor kort verwachtte men landelijk een groei van 115.000 werklozen per jaar. Op dit moment denkt men dat het aantal werklozen stijgt met 130.000 personen per jaar. De werkloosheid onder jongeren neemt snel toe. Ook bedrijven hebben het zwaar te verduren, vooral het midden- en kleinbedrijf. Er worden maandelijks honderden faillissementen uitgesproken.

De meningen zijn verdeeld over de economische ontwikkeling in de komende jaren. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gaat er vanuit dat de slechte economische situatie in ieder geval voortduurt tot eind 2004. Dit is ook de mening van Minister van Financiën. De Europese Centrale Bank (ECB) stelt daarentegen dat de economische positie van Nederland iets sterker wordt.

Dit beleidsplan is geschreven in een periode dat de economie in een recessie verkeert, de regering forse bezuinigingsmaatregelen voorstelt en een nieuwe wet met grote veranderingen wordt ingevoerd.

Er bestaat nog steeds veel onduidelijkheid over de interpretatie van bepaalde wetsartikelen, de exacte financiële gevolgen, de verantwoording aan het ministerie en de uitwerking van bepaalde voorwaarden in algemene maatregelen van bestuur en ministeriële beschikkingen. De gemeente De Ronde Venen verwacht dat de voorgestelde maatregelen zullen leiden tot een groter beroep op de bijstand, en daarmee op de – toch al beperkte – reïntegratiemiddelen. Toch willen we binnen al die beperkingen een beleid voorstellen dat zo veel mogelijk recht doet aan de visie van de gemeente De Ronde Venen.

HOOFDSTUK 3. VISIE EN UITGANGSPUNTEN REINTEGRATIE

In dit hoofdstuk wordt in hoofdlijnen onze visie en uitgangspunten op het gebied van werk geformuleerd:

Er is veel minder geld beschikbaar om werkzoekenden aan de slag te helpen, terwijl er juist veel meer bijstandsccliënten moeten uitstromen naar werk. Daarom moet er kritischer gekeken worden naar het huidige instrumenten die ingezet worden. Wat kosten ze en wat is de bijdrage aan de uitstroom uit de bijstand en doorstroom naar werk?

De conclusie is dat wijzigingen in het beleid onvermijdelijk zijn. Voor de trajecten, maar vooral voor gesubsidieerde arbeid. Landelijk is vastgesteld dat ID-banen en de Wiw-dienstbetrekkingen dure instrumenten zijn, waarbij beide instrumenten onvoldoende bijdragen aan uitstroom uit de bijstand of doorstroom naar regulier werk. Hier wordt in hoofdstuk 7 nader op teruggekomen.

3.1 Visie Werk en zorg en verhoging van maatschappelijke participatie

Werk gaat boven inkomen, want met werk is zelfredzaamheid en integratie het meest gewaarborgd. Afhankelijk van de mogelijkheden van de individuele cliënt en conjunctuur kan dit in de vorm van regulier werk of onbetaald werk (bijvoorbeeld leer- werkstages of vrijwilligerswerk). Het doel is altijd om zo snel mogelijk een zo hoog mogelijk resultaat te bereiken. Voor een groot aantal cliënten is uitstroom naar werk geen haalbare kaart. Zorg of verhoging van maatschappelijke participatie is voor hen het hoogst haalbare. Daarom wordt in het verlengde van onze visie op werk ook de visie van de gemeente op het beleidsterrein Zorg en verhoging van maatschappelijke participatie geformuleerd.

3.1.1 Visie uit het beleidsplan “Naar de Kern” onder thema 5, gelijke kansen

De gemeente De Ronde Venen heeft in haar beleidsplan gemeente De Ronde Venen 2002-2006 “Naar de Kern” onder thema 5 Gelijke Kansen de volgende visie beschreven: “Een gemeente die sociale uitsluiting voorkomt, terugkeer naar de arbeidsmarkt en sociale activering bevordert en vrijwilligers stimuleert en ondersteunt”. Deze visie loopt als rode draad door dit reïntegratie beleidsplan heen.

3.1.2 Visie Werk

De gemeente wil mensen zodanig toerusten dat ze zo snel mogelijk in- of doorstromen naar de arbeidsmarkt. Het beoogde maatschappelijke effect is dat de economie wordt versterkt door mensen met een uitkering - ook degenen die al lang werkloos zijn - aan de slag te helpen, en door de tekorten op de arbeidsmarkt aan te pakken.

De hoofddoelstellingen zijn:

- De begeleiding van werkloos werkzoekenden waarbij gestreefd wordt naar (in volgorde van belangrijkheid) de volgende resultaten: regulier betaald werk, werk als zelfstandige, vrijwilligerswerk, of als na begeleiding blijkt dat dit niet mogelijk is, een andere vorm van verhoging van maatschappelijke participatie;
- Waar nodig de faciliteiten bieden voor werkzoekenden op terreinen die inschakeling in de arbeid verhogen.

3.1.3 Visie op Zorg en verhoging van maatschappelijke participatie

De gemeente wil ervoor zorgen dat mensen zich zodanig toerusten dat ze tenminste actief kunnen deelnemen aan de samenleving en niet in een sociaal isolement geraken. Het beoogd maatschappelijk effect is het bieden van een maatschappelijk vangnet voor de cliënten die door (tijdelijke) belemmeringen langdurig of permanent niet in staat zijn te werken en extra zorg behoeven.

De hoofddoelstelling is:

- Er voor zorgdragen dat mensen die langdurig of permanent niet in staat zijn te werken (regulier of onbetaald), worden geholpen bij het hanteerbaar maken van belemmeringen zodat zij deel kunnen blijven nemen aan de samenleving door algemene vormen van participatie.
- Het verbeteren van het fysieke- en/of psychische welzijn van de klant.

3.2 Algemene uitgangspunten WWB

Burgers zijn zelf verantwoordelijk om al datgene te doen wat nodig en mogelijk is om in het eigen bestaan te voorzien. Pas als mensen daartoe niet in staat zijn kunnen zij een aanspraak maken op de overheid om hen daarbij te ondersteunen. De rechten van de burgers worden ingekaderd door de eigen verantwoordelijkheid van de burgers.

De gemeenten streven met het inzetten van voorzieningen ten behoeve van reïntegratie naar een maximaal haalbaar en objectief meetbaar resultaat waarbij de cliënt centraal staat.

Instroom in de bijstand dient te zijn voorbehouden aan personen die (tijdelijk) niet volledig in de kosten van levensonderhoud kunnen voorzien door middel van arbeid. Een restrictief beleid ten aanzien van nieuwe instroom is daarbij noodzakelijk. Een belangrijk instrument hierbij is de bewustwording van de eigen verantwoordelijkheid bij de personen die een beroep doen op de bijstand. Een goede afstemming met het frontoffice, het CWI Amstelveen is daarbij onontbeerlijk.

3.3 Uitgangspunten werk

- Werk gaat boven inkomen. De omvang van het bijstandsbestand wordt zo klein mogelijk gehouden;
- Cliënten die direct werk kunnen vinden op de arbeidsmarkt moeten dit ook doen.
- Alle cliënten met reëel perspectief op uitstroom naar werk binnen de huidige conjunctuur moeten dit zo snel mogelijk doen;
- Met een effectieve en efficiënte bemiddeling van kansrijke werkzoekenden moeten de gemeente een inkomstenoverschot genereren om de kansarme werkzoekenden extra te kunnen ondersteunen;
- Werknemers op ID-banen en Wiw-banen moeten zo veel mogelijk doorstromen naar reguliere banen;
- Zoveel mogelijk cliënten met arbeidsplicht zonder reëel perspectief op uitstroom naar werk binnen de huidige conjunctuur, moeten op onbetaalde banen werkritme opdoen en behouden;
- Blijven streven naar een sluitende aanpak;
- Zoveel mogelijk cliënten die langdurig of zelfs permanent zijn aangewezen op een uitkering moeten met beperkte middelen worden gestimuleerd maatschappelijk te participeren en de zorg te vinden die zij nodig hebben voor zover wij hier invloed op kunnen uitoefenen;
- Er blijft een groep over die wij geen verplichtingen opleggen en die geen prijs stelt op begeleiding. Deze groep laten wij met rust om de andere doelgroepen zo goed mogelijk te kunnen bedienen;
- In het kader van zijn reïntegratieplicht is de cliënt zelf verantwoordelijk voor het verloop van zijn traject; Het realiseren van de kortst mogelijke weg naar algemeen geaccepteerde arbeid staat hierbij centraal. Van deze algemene lijn kan op basis van individuele omstandigheden, afgeweken worden.

3.4 Uitgangspunten Zorg en verhoging van maatschappelijke participatie

- **Zorgplicht gemeente**
Vanuit onze wettelijke verantwoordelijkheid draagt de gemeente er zorg voor dat cliënten op een adequate manier worden verwezen naar zorg- en hulpverleningsinstellingen in de gemeente.
- **Voorkoming sociaal isolement**
Mensen die (langdurig) niet kunnen werken, zal de gemeente stimuleren om op andere wijze actief te blijven participeren op terreinen als sport, welzijn, cultuur en andere activiteiten.
- **Samenwerking**
Op het snijvlak van de beleidsterreinen Werk en Bijstand en bijvoorbeeld Zorg, Welzijn, Inburgering en Reclassering, zoeken wij samenwerking. Met de (zeer) beperkte middelen die de gemeente heeft willen we door gezamenlijke inzet zoveel mogelijk rendement

behalen voor onze cliënten zonder de verantwoordelijkheid voor het betreffende beleids-terrein over te nemen. De gemeente wil en kan de tekorten en/of bezuinigingen op bijvoorbeeld de AWBZ of Reclassering niet opvangen vanuit onze zorgplicht.

- **Verantwoordelijkheid cliënt**

De gemeente spreekt de eigen cliënten aan op de eigen verantwoordelijkheid om daadwerkelijk hulp te zoeken. Afhankelijk van de aard en omvang van de problematiek en de kans op het vinden van werk wil de gemeente in individuele gevallen zorg en hulpverlening verplichten.

HOOFDSTUK 4. REINTEGRATIEBELEID

4.1 Algemeen geaccepteerde arbeid

De WWB neemt nadrukkelijk afstand van het begrip 'passende arbeid'. In plaats daarvan spreekt de wet over 'algemeen geaccepteerde arbeid'. Dit is arbeid die algemeen maatschappelijk aanvaard is. Het zo snel mogelijk vinden van algemeen geaccepteerde arbeid staat centraal, waarbij het aanbod van werkgelegenheid op de arbeidsmarkt leidend is. Al het werk is passend tenzij in de persoon gelegen belemmeringen bepaalde werkzaamheden onmogelijk maken. Werkzaamheden die niet algemeen geaccepteerd zijn, zoals prostitutie, zijn hiermee uitgesloten. Ook werkzaamheden die ingaan tegen de integriteit van de persoon, zoals werkzaamheden die gewetensbezwaren oproepen, worden uitgesloten. Verder moet, zonodig, getoetst worden op de mogelijkheden van de klant in verband met gezondheid en belastbaarheid. Een belastbaarheidsonderzoek of een medische keuring geven de mogelijkheden aan.

Alle inspanningen van de cliënt en de gemeente dienen gericht te zijn op arbeidsinschakeling. Onder arbeidsinschakeling wordt verstaan het verrichten van algemeen geaccepteerde arbeid, zonder dat daarbij gebruik wordt gemaakt van een daarop gerichte voorziening die door de gemeente wordt aangeboden.

In de situatie waarin arbeid gecombineerd moet worden met de zorg voor kinderen kan een individuele afweging plaatsvinden. Op grond daarvan kan arbeid, die in eerste instantie geaccepteerd zou moeten worden, niet geaccepteerd worden. Bijvoorbeeld omdat werktijden en reistijden niet te combineren zijn met de zorg voor kinderen en het niet mogelijk is dit probleem te ondervangen door het aanbieden van een voorziening.

Maatwerk

Van belang bij de uiteindelijke keuze van het traject is een actieve opstelling van de cliënt in de contacten met de klantmanager en het reïntegratiebedrijf. Cliënten die hun eigen traject mee kunnen samenstellen, zijn meestal gemotiveerd. Inspelen op de persoonlijke voorkeur en de persoonlijke aandacht zijn belangrijke succesfactoren voor een geslaagde reïntegratie. De ideeën en voorstellen van de cliënt worden hierbij beoordeeld op hun bijdrage aan het vergroten van het arbeidsperspectief en aan het realiseren van de doelstelling van een duurzame plaatsing in een reguliere baan..

Definities

Algemeen geaccepteerde arbeid: Algemeen maatschappelijk aanvaarde arbeid/ arbeid in loondienst.

Duurzame arbeid: Onder duurzame arbeid wordt verstaan algemeen geaccepteerde arbeid voor de duur van 26 weken (WW referte-eis). Parttime is duurzaam als blijkt dat de cliënt het

voor hem of haar maximale aantal uren werkt, een en ander moet vastgelegd zijn in een belastbaarheidsonderzoek. Hoewel gesubsidieerde banen wel als geaccepteerde arbeid wordt gezien is dit geen einddoel.

4.2 Rechten en plichten

Rechten en plichten zijn twee kanten van de medaille, het recht op een uitkering is altijd verbonden aan de plicht om zich in te zetten om weer onafhankelijk van de uitkering te worden. Dit betekent dat de vaststelling van de hoogte van de uitkering niet altijd afhangt van de toepasselijke uitkeringsnorm en de beschikbare middelen van de belanghebbende, maar ook van de mate waarop de opgelegde verplichtingen worden nagekomen.

Tot nu toe is deze koppeling vormgegeven door de mogelijkheid van een maatregel. Deze bestaat uit een korting op de uitkering met een vaststaande termijn en een percentage dat is gekoppeld aan standaardcategorieën van gedragingen die wijzen op een tekort schietend besef van verantwoordelijkheid. Deze standaardisering doet echter geen recht aan de individuele situatie en aan de persoonlijke omstandigheden.

Daardoor hebben gemeente onvoldoende mogelijkheden tot maatwerk. Binnen de WWB geeft de gemeente bij aanvang van de uitkerings situatie aan, wat de opgelegde verplichtingen zijn en wat de directe gevolgen zijn indien betrokkene een of meer van deze verplichtingen niet nakomt. Deze gevolgen worden door de gemeente zelf bepaald. Omdat de gemeente zowel de hoogte en vorm van de uitkering als ook de individuele rechten en plichten vastlegt in een beschikking kan zij direct ingrijpen als de betrokken zich niet houdt aan de vastgestelde verplichtingen.

4.3 Beleidsuitgangspunten rechten, plichten en handhaving

4.3.1- t.a.v. de rechten en plichten van de cliënt

- De cliënt is verplicht zich maximaal in te zetten om aan het werk te komen of als dit niet mogelijk is zijn zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie op andere wijze te verhogen. Cliënt is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen reïntegratie (eigen initiatief, geen afwachtende houding). Om voor een uitkering in aanmerking te komen is cliënt verantwoordelijk voor het tijdig en juist verstrekken van inlichtingen. Over beide aspecten worden vooraf duidelijke afspraken gemaakt. Cliënt wordt aangesproken op het nakomen van deze afspraken. Deze afspraken worden vastgelegd in de beschikking en de bijlagen.
- De afspraken over rechten en plichten worden individueel vastgesteld. Bij het opleggen van verplichtingen houden wij rekening met persoonlijke omstandigheden van de cliënt. Als er dringende redenen zijn, verleent de gemeente in individuele gevallen een tijdelijke ontheffing van de arbeidsplicht.
- Indien een cliënt de afspraken niet nakomt wordt beoordeeld of de gemaakte trajectkosten worden teruggevorderd.
- Voor alleenstaande ouders met kinderen tot twaalf jaar gelden ook arbeidsverplichtingen. Bij het vaststellen hiervan maakt de gemeente een afweging tussen het belang van arbeidsinschakeling en de invulling die de ouder wenst te geven aan de zorgplicht. Bij de afweging betreft de gemeente ook de beschikbaarheid van passende kinderopvang, de toepassing van voldoende scholing en de belastbaarheid van de cliënt. De van de cliënt gevraagde inspanningen kunnen variëren van oriëntatie tot regulier (parttime) werk. Het gaat hier dus om maatwerk.

- De gemeente laat in uitzonderlijke individuele omstandigheden cliënten met rust. Zij legt geen reïntegratieverplichtingen op als dit bijdraagt aan een wezenlijke verbetering van de persoonlijke situatie van de cliënt. Deze rust is altijd van tijdelijke aard. Periodiek (een maal per 18 maanden) vindt er herbeoordeling plaats.
- Cliënt heeft recht op inkomensondersteuning zolang hij hier niet zelfstandig in kan voorzien. Hij kan de gemeente aanspreken op het ontbreken van randvoorwaarden/ voorzieningen die nodig zijn voor zijn reïntegratie. Dit ontslaat de cliënt echter niet van zijn eigen verplichtingen.

4.3.2 - t.a.v. de rechten en plichten gemeente

- De gemeente is verplicht aan cliënten die niet in staat zijn in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien, een uitkering te verstrekken.
- De gemeente is verplicht aan cliënten een goede begeleiding te bieden, een juiste diagnose te stellen en aan cliënten de juiste informatie te verstrekken over reïntegratie.
- De gemeente is verantwoordelijk voor het creëren van randvoorwaarden voor reïntegratie zoals kinderopvang, schuldhulpverlening, ondersteuning bij reïntegratie, zodat de cliënt ook daadwerkelijk in staat is te reïntegreren.
- Met betrekking tot belemmeringen van de cliënt: heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om binnen de mogelijkheden te zorgen voor voorzieningen op het terrein van zorg. De gemeente moet ook de maatschappelijke participatie bevorderen (voor zover de budgetten toereikend zijn).

De gemeente heeft het recht grenzen en kaders aan te geven voor reïntegratie, de beschikbare middelen, de aard, het doel en inhoud van een traject en het te realiseren eindresultaat.

4.3.3 - t.a.v. handhaving

- Afspraak is afspraak. Als eenmaal rechten en plichten zijn overeengekomen, vastgelegd in een beschikking, dan moet de naleving hiervan ook daadwerkelijk gecontroleerd worden, anders blijven de afspraken een lege huls.
- De gemeente stemt de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen af op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de cliënt. Als de cliënt niet of onvoldoende voldoet aan de verplichtingen, verlaagt de gemeente de uitkering volgens de regels vastgelegd in de Afstemmingsverordening. Onder het niet nakomen van de verplichtingen valt ook het zich zeer ernstig misdragen tegenover de gemeente.
- De gemeente kiest voor een integrale benadering van de handhaving. Een cliënt die bijvoorbeeld zwart werkt, geeft hiermee aan dat hij direct bemiddelbaar is, een reïntegratietraject is niet nodig, een eventuele vrijstelling van de arbeidsplicht kan direct vervallen. De rechten en plichten worden aan de nieuwe situatie aangepast.
- Een goed handhavingsbeleid is belangrijk omdat dit voorkomt dat onterecht gemeenschapsgeld wordt uitgegeven. Het beperkt de uitgaven op het Inkomensdeel. Dit geld kan dan voor andere doeleinden ingezet worden.
- Er zijn twee vormen van handhaving: preventief en repressief. Preventieve handhaving is het uitgangspunt: 'Voorkomen is immers beter dan genezen'. Fraude wordt niet geaccepteerd. De gemeente voert een 'lik-op-stuk-beleid'. Dit heeft een preventieve werking, het voorkomt recidive en heeft een voorbeeldfunctie voor andere cliënten.

4.4 Sluitende aanpak

Sluitende aanpak is een afspraak om te realiseren dat alle cliënten binnen een jaar (jongeren binnen 6 maanden) een traject wordt aangeboden.

Sluitende aanpak is zowel voor jongeren als volwassenen niet langer verplicht binnen de WWB.

De gemeente De Ronde Venen streeft ernaar het totale bestand in het kader van de sluitende aanpak te blijven benaderen.

4.5 Doelgroepenbeleid

De gemeente is verantwoordelijk voor het ondersteunen van uitkeringsgerechtigden, niet uitkeringsgerechtigden (nuggers) en personen met een uitkering in het kader van de Algemene Nabestaandenwet (Anw-ers) bij het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid en, voor zover nodig, het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling. Het door de gemeente gevoerde beleid ten aanzien van de reïntegratie van de doelgroepen wordt vastgelegd in een door de gemeenteraad vast te stellen verordening.

Werkzoekenden worden bij hun intake bij het CWI ingedeeld in fase 1 tot en met 4. Bij de formulering van ons beleid kunnen we niet met deze indeling uit de voeten. De huidige categorie fase 4 bijvoorbeeld (de grootste groep in de fasering van het CWI) bestaat zowel uit werkzoekenden die relatief kansrijk zijn, maar ook uit een groep die niet meer aan het werk komt. Daarom wil de gemeente naar een nieuwe doelgroepindeling, op basis waarvan onze beleidsuitgangspunten vertaald kunnen worden naar de inzet van instrumenten.

Bij de totstandkoming van de nieuwe doelgroepindeling is uitgegaan van de mate waarin iemand in staat en wettelijk verplicht is te werken, gerelateerd aan de huidige economische omstandigheden.

De gemeente komt daarbij tot de volgende doelgroepindeling: De doelgroepen 1, 2 en 3 zijn het meest conjunctuurgevoelig. De groepen 4, 5 en 6 zijn minder onderhevig aan deze ontwikkeling.

Tabel 1: Doelgroepindeling

Doelgroep	Omschrijving
Doelgroep 1	Mensen die direct kunnen werken
Doelgroep 2	Betreft cliënten in fase 2 en bovenkant 3 die niet langdurig aangewezen hoeven te zijn op een uitkering. Het zijn mensen met - op korte termijn (binnen 1 jaar) - een reëel perspectief op regulier werk. Met het extra beschikbare instrumentarium moeten zij ook in een verslechterde conjunctuur kunnen uitstromen. In een positieve conjunctuur zou dit nagenoeg op eigen kracht mogelijk moeten zijn.
Doelgroep 3	Betreft cliënten in fase 3 en bovenkant fase 4. Het zijn de mensen die ook in een verslechterde conjunctuur een reëel perspectief op regulier werk behouden, binnen een termijn van zomogelijk 1 jaar. In een positieve conjunctuur is deze groep in staat sneller uit te stromen.
Doelgroep 4	Betreft cliënten in midden fase 4, die in staat zijn om te werken maar onvoldoende vaardigheden, kennis en opleidingsniveau bezitten om in een verslechterde conjunctuur aan het werk komen. Deze cliënten hebben een arbeidsplicht en kunnen werken maar hebben in een verslechterde conjunctuur binnen 2 jaar geen reëel perspectief op uitstroom naar regulier werk.

Doelgroep 5	Betreft cliënten aan de onderkant van fase 4. Het zijn met name mensen met een (duurzame) ontheffing van de arbeidsplicht zonder reëel perspectief op werk, gerelateerd aan de omstandigheden van de cliënt en niet conjunctuur afhankelijk. Deze doelgroep bevat mensen met ontheffing op grond van zware persoonlijke en sociale problematiek, blijvend arbeidsongeschikten en tijdelijk arbeidsongeschikten met zware problematiek.
Doelgroep 6	Mensen boven de 65 jaar die op grond van wet en regelgeving categoriaal ontheven zijn van de arbeidsplicht. Deze doelgroep is niet relevant voor het reïntegratiebeleid.

4.6 Niet-uitkeringsgerechtigden en Anw-ers

Artikel 10 Aanspraak op ondersteuning bij arbeidsinschakeling

1. Personen die algemene bijstand ontvangen, personen met een nabestaanden- of halfwezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet en niet-uitkeringsgerechtigden hebben, overeenkomstig de verordening, bedoeld in artikel 8, eerste lid, onderdeel a, aanspraak op ondersteuning bij arbeidsinschakeling en op de naar het oordeel van het college noodzakelijk geachte voorziening gericht op arbeidsinschakeling.

Er bestaan een aantal belangrijke verschillen tussen deze doelgroep en de uitkeringsgerechtigden. Ten eerste hebben nuggers en Anw-ers zich vrijwillig gemeld bij het CWI, waardoor er vanuit gegaan kan worden dat de motivatie om de arbeidsmarkt te betreden hoog is. Verder hebben zij niet te maken met de plichten die zijn verbonden aan het ontvangen van een uitkering. Wel hebben zij dezelfde rechten op adequate behandeling en begeleiding bij reïntegratie. Belangrijk is daarom dat voor hen nadere voorwaarden worden opgesteld. Deze voorwaarden worden hierna uitgewerkt:

Onder een niet-uitkeringsgerechtigde (Nugger) en Anw-er wordt verstaan;

- de persoon, die ouder is dan 18 doch jonger dan 65 jaar, die als werkloze werkzoekende staat geregistreerd bij de CWI en die geen recht heeft op een uitkering op grond van deze wet of de Werkloosheidswet, de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen, de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten, de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, de Toeslagenwet, de Tijdelijke wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidscriteria, de Algemene nabestaandenwet dan wel op grond van een regeling, die met deze wetten naar aard en strekking overeenstemt.

Het college biedt een niet-uitkeringsgerechtigde een voorziening, waaronder begrepen sociale activering, gericht op arbeidsinschakeling niet aan dan nadat op basis van een reïntegratieadvies van het CWI is komen vast te staan dat zonder deze voorziening arbeidsinschakeling niet kan worden bewerkstelligd. De genoemde voorziening wordt slechts eenmaal aangeboden en mag niet langer duren dan een jaar.

De volgende uitgangspunten worden hierbij gehanteerd:

- Als belanghebbende onder de doelgroep valt, wordt een opleiding waarvoor studiefinanciering kan worden verkregen gezien als voorliggende voorziening;
- Het opleidingstraject moet binnen redelijke termijn (maximaal 1 jaar) uitzicht bieden op werk;
- Binnen het opleidingstraject zijn studies op HBO- en WO-niveau uitgesloten;
- Het traject is niet bestemd voor positieverbetering;
- Een eenmaal ingezet traject is niet vrijblijvend. Als de belanghebbende voortijdig met het

traject stopt zonder daarvoor een geldige reden te kunnen overleggen, dan worden de opleidingskosten teruggevorderd;

- Het vermogen van de niet-uitkeringsgerechtigde en, indien deze is gehuwd, van hem en diens partner tezamen mag de van toepassing zijnde vermogensgrens als bedoeld in artikel 34, derde lid, WWB niet overschrijden;
- Het gezamenlijke inkomen van de niet-uitkeringsgerechtigde en de partner mag niet hoger zijn dan 130% van het minimumloon als bedoeld in artikel 37 WWB.

Het is belangrijk expliciet te benadrukken dat ook voor nuggers en Anw-ers de uitgangspunten gelden voor reïntegratie die zijn vastgesteld voor de uitkeringsgerechtigden. Dit betekent dat men alleen aanspraak kan maken op ondersteuning indien het noodzakelijk wordt geacht om algemeen geaccepteerde arbeid te verwerven.

Om het financiële risico voor de gemeente te beperken creëert de gemeen De Ronde Venen een budgetplafond voor de reïntegratie van nuggers en Anw-ers. Bij de toekenning geldt dat aanvragen naar volgorde van binnenkomst worden behandeld.

4.7 Inkoopbeleid (SUWI)

Alle bepalingen die door de SUWI-wetgeving in de ABW zijn opgenomen, zijn overgenomen in de WWB.

Teneinde te voldoen aan de uit SUWI voortgekomen verplichting om een transparant inkoopbeleid te voeren is begin dit jaar een notitie reïntegratie en inkoopbeleid geschreven die o.a. de richtlijn geformuleerd waarlangs de inkoop dient plaats te vinden. De noodzaak om professioneler en systematischer te gaan inkopen is gelegen in de aanzienlijke financiële (FWI) en maatschappelijke risico's. Deze notitie heeft als het gaat om het inkoopbeleid niet aan actualiteit ingeboet. Derhalve wordt verwezen naar deze notitie.

HOOFDSTUK 5. REINTEGRATIEINSTRUMENTEN

Op het terrein van activering zijn verschillende instrumenten in te zetten. Een en ander is afhankelijk van de doelgroep waarin de betreffende cliënt is ingedeeld. De vastgestelde afstand tot de arbeidsmarkt en het binnen dit kader uit te zetten individuele traject spelen hierbij een belangrijke rol.

5.1 Scholing

Scholing speelt een cruciale rol bij het bevorderen van de uitstroom en valt grofweg in drie categorieën in te delen, namelijk het Nederlandse taalonderwijs voor nieuwkomers, scholing om de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen en de opleidingen die zich specifiek richten op arbeidsinschakeling.

Met betrekking tot scholing worden de volgende uitgangspunten geformuleerd:

Een opleiding waarvoor studiefinanciering kan worden verkregen wordt gezien als voorliggende voorziening;

Het opleidingstraject mag maximaal 1 jaar zijn en gericht zijn op uitstroom naar arbeid, kortste weg naar werk;

Binnen het opleidingstraject zijn HBO- en WO- studies uitgesloten.

Aanvullende regels:

- Bij de reïntegratie van bijstandsgerechtigden dient arbeidsinschakeling en arbeidsbemiddeling voorop te staan. Wanneer vastgesteld wordt dat arbeidsinschakeling niet of nog niet mogelijk is, omdat de betrokkene niet over de noodzakelijke kwalificaties beschikt, kan aanvullende scholing noodzakelijk zijn. Deze scholing kan pas aan de orde komen, nadat er door de betrokkene een aantoonbare inspanning is verricht tot het vinden van passende arbeid en deze arbeid ondanks deze inspanningen niet voorhanden is.
- Bij de beoordeling van de noodzakelijkheid van de scholing staat de arbeidsmarktrelevantie van de voorgenomen scholing voorop. De scholing moet immers de kansen op deelname aan het arbeidsproces verhogen. De gemeente kan over de arbeidsmarktrelevantie van de scholing advies inwinnen bij het CWI.
- De gemeente kan op de betrokkene toegesneden verplichtingen opleggen. Uitgangspunt daarbij is dat in beginsel alle arbeidsverplichtingen onverkort van toepassing blijven. Dit betekent dat de gemeente, indien men dit in het individuele geval noodzakelijk vindt, bijvoorbeeld in het geval een scholing gedurende zes maanden, drie dagen in de week in beslag neemt, een ontheffing van bovenvermelde verplichtingen kan verlenen voor drie dagen per week, gedurende zes maanden. Daarmee wordt bereikt dat betrokkene, naast de tijd die voor noodzakelijke scholing nodig is, voor de overige uren arbeid kan verrichten.
- Voor alle noodzakelijke scholing die tijdens de bijstand gevolgd mag worden geldt dat deze gericht moet zijn op werk en dat deze in de regel maximaal een jaar mag duren. Deze criteria gelden voor alle scholingsniveaus. Scholing waarvan bekend is dat deze meer dan een jaar beslaat wordt in beginsel niet toegestaan. In die gevallen kan nauwelijks meer worden beoordeeld of de desbetreffende scholing aansluit bij de concrete behoefte van de arbeidsmarkt. Algemeen vormende opleidingen die na afronding niet leiden tot een concreet uitzicht op toetreding tot de arbeidsmarkt in een specifiek beroep of specifieke functie kunnen derhalve niet worden toegestaan.

Scholing wordt als instrument ingezet voor de volgende doelgroepen: 2, 3, 4.

5.2 Kinderopvang

Gelijk aan het huidige beleid zullen wij cliënten aan reïntegratietrajecten ondersteunen bij het verkrijgen en betalen van de kinderopvang. Uitgangspunt is dat de cliënt in eerste instantie zelf verantwoordelijk is voor de kinderopvang.

Onder kinderopvang wordt verstaan: het in georganiseerd verband tegen vergoeding verzorgen en opvoeden van kinderen in de leeftijd van nul tot en met de leeftijd van einde basisschool, door anderen dan de eigen ouder, pleeg- of stiefouder op uren dat deze ouder zelf hiervoor niet beschikbaar is wegens het deelnemen aan reïntegratie activiteiten of werk. Binnen de Wet Werk en Bijstand vervalt de categorale ontheffing voor hoofden van eenoudergezinnen met kinderen jonger dan vijf jaar. Gemeenten moeten de combinatie van zorg en werk mogelijk maken d.m.v. voorzieningen, waaronder met name het zorgdragen voor voldoende mogelijkheden voor kinderopvang. Voldoende kinderopvang is een essentiële voorwaarde voor het realiseren van een aanpak waarin iedereen wordt geacht een belangrijk deel van de week te besteden aan betaalde arbeid. Doel is om alleenstaande ouders in staat te stellen om een zodanig aantal uren te werken dat men niet langer afhankelijk hoeft te zijn van een (aanvullende) uitkering.

Er zijn verschillende manieren om kinderopvang te realiseren voor cliënten die vanuit de bijstand werk aanvaarden of gaan deelnemen aan een reïntegratietraject. Naast de gewone

gesubsidieerde opvangplaatsen wordt met behulp van de Regeling kinderopvang en buitenschoolse opvang alleenstaande ouders, de KOA-regeling, kinderopvangplaatsen ingekocht bij de Klimboom voor reïntegrerende alleenstaande ouders. Daarnaast is het mogelijk via de WWB of bijzondere bijstand te verlenen voor de kosten van kinderopvang.

Kinderopvang Nuggers en Anw-ers:

De subsidieregeling Kinderopvang en na-schoolse opvang voor alleenstaande ouders kan van toepassing zijn voor Nuggers en ANW'ers, mits voldaan wordt aan alle gestelde voorwaarden.

Wanneer sprake is van een verdienende partner dan is deze regeling niet van toepassing en zal de reguliere kinderopvang van toepassing zijn.

5.3 Proefplaatsing

In de praktijk blijkt dat werkgevers soms huiverig zijn om iemand in dienst te nemen die op dat moment (langdurig) werkloos is, zelfs met een wettelijk vastgelegde proeftijd van een maand. Bijvoorbeeld omdat hij het risico te hoog acht van langdurige ziekteverzuim en instroom in de WAO (en daarmee de Pemba-kosten). Om de drempel te verlagen bieden we het instrument proefplaatsing aan. De cliënt kan met behoud van uitkering, maximaal zes maanden wennen aan aspecten die samenhangen met het verrichten van betaalde arbeid, zoals regelmaat en gezagsverhoudingen. De werkgever kan in deze periode bekijken of de werknemer geschikt is voor een functie binnen zijn bedrijf.

De trajectorganisatie of de klantmanager begeleidt de cliënt tijdens de proefplaatsing. De werkgever kan na de proefplaatsing de werknemer meteen regulier in dienst nemen.

Het instrument wordt integraal opgenomen in alle reïntegratietrajecten. Hiermee wordt bedoeld dat het geen apart instrument is, dat los ingezet kan worden van de andere instrumenten. Dat wil niet zeggen dat dit instrument ook altijd ingezet moet worden.

Dit instrument is beschikbaar voor doelgroepen 2, 3 en 4.

5.4 Stages

Een effectief instrument zijn de zogenoemde werkstages. Als onderdeel van het trajectplan worden mensen geplaatst op stages waar zij bijvoorbeeld dagritme, arbeidsvaardigheden aanleren of zelfs een vakopleiding krijgen. Tijdens de werkstage ontvangen de deelnemers indien nodig gerichte scholing en worden zij ondersteund bij het zoeken naar werk. De inzet van betrokkene is onbetaald en met behoud van uitkering. Het is wenselijk het instrument stage niet langer in te zetten dan 3 maanden. Evaluatieonderzoek wijst uit dat scholing en training los van de arbeidssituatie weinig effectief is.

Dit instrument wordt ingezet voor de doelgroepen: 2, 3 en 4

5.5 Loonkostensubsidie

Het verstrekken van een loonkostensubsidie is niet nieuw. Binnen de Wiw, t.w. Wiw werker-varingsplaats, werd aan de werkgever een loonkostensubsidie verstrekt wanneer de cliënt een reguliere baan werd aangeboden. Het verstrekken van een loonkostensubsidie als instrument heeft zijn diensten de afgelopen jaren zeker bewezen. Daarom wordt voorgesteld het instrument loonkostensubsidie in stand te houden. De loonkostensubsidie wordt alleen

verstrekt als het gaat om een arbeidsovereenkomst waarbij de werknemer voor een dusdanig aantal uren wordt aangesteld en zijn netto salaris meer bedraagt dan het voor hem geldende bijstandsniveau. De subsidie bedraagt € 4.000 en geldt voor een periode van maximaal 6 maanden. De loonkostensubsidie wordt nader beschreven in de reïntegratieverordening. De loonkostensubsidie wordt nader uitgewerkt in de reïntegratieverordening.

Dit instrument wordt ingezet voor de doelgroepen: 1, 2, 3 en 4

5.6 Vrijwilligerswerk

Dit instrument is bedoeld voor doelgroep 3, 4 en 5. Voor doelgroep 4 wordt vrijwilligerswerk ingezet als vorm van maatschappelijke participatie. Voor doelgroep 3 wordt het instrument ingezet als instrument tijdens het traject om werkritme op te doen. Op de middellange termijn is vrijwilligerswerk een opstap naar regulier werk.

In een onafhankelijk diagnose wordt aangegeven of inzet van het instrument wenselijk is tijdens het reïntegratietraject dan wel als (voorlopig) einddoel van het traject.

Vergoeding vrijwilligerswerk

Een onkostenvergoeding voor vrijwilligerswerk van max. € 700,- per jaar hoeft de gemeente niet in mindering te brengen op de uitkering. Het gaat hier om een vergoeding die de instelling waar de klant werkt, verstrekt. Het gaat hier dus niet om een premie. Deze regeling is gelijk aan de regeling in de Abw. Wanneer de organisatie waar de vrijwilliger werkt de onkostenvergoeding niet verstrekt dan kan de gemeente maximaal een bedrag van € 500 (dit bedrag is gelijk aan de premie bij uitstroom) per jaar verstrekken als onkostenvergoeding. De vrijwilliger moet minimaal 6 maanden vrijwilligerswerk hebben verricht.

5.7 Sociale activering

“ Sociale activering is het verhogen van de maatschappelijke participatie en het doorbreken of voorkomen van sociaal isolement van langdurig werklozen door maatschappelijke zinvolle activiteiten die eventueel een eerste stap op weg naar betaald werk betekenen. Voor cliënten waarvoor uitstroom naar regulier werk niet tot de mogelijkheden behoort en waarop de instrumenten voor de arbeidsbemiddeling (nog) niet van toepassing zijn, heeft de gemeente de zorgplicht. Sociale activering of maatschappelijke participatie kan worden gezien als een eerste stap richting werk. Er worden belemmeringen weggenomen om de cliënt gereed te maken voor deelname aan een op werk gericht traject. In dat geval is bestaat de sociale activering hoofdzakelijk uit maatschappelijk nuttige activiteiten. Daarnaast is sociale activering door persoonsgerichte activiteiten een instrument om sociale uitsluiting, isolement en maatschappelijke tweedeling te bestrijden.

Sociale activering wordt als instrument ingezet voor de doelgroep: 5.

5.8 Zorg

Naast uitstroom en activering naar werk staat de inkomenswaarborg centraal binnen de WWB. In de praktijk blijkt toch dat een groot deel van het bestand een te grote afstand tot

de arbeidsmarkt heeft. Als het op korte termijn niet mogelijk blijkt om uitstroom te realiseren, heeft de gemeente de zorgplicht om mogelijkheden te creëren voor maatschappelijke participatie en zorg. Gelet op deze zorgplicht heeft het klantmanagement een visie op zorg ontwikkeld.

Wat wordt verstaan onder een zorgtraject

Een serie begeleidingsactiviteiten die tot doel hebben een traject uit te zetten in het domein 'zorg en welzijn' om het fysieke en/of psychische welzijn van de klant te verbeteren, het isolement te doorbreken, de passiviteit op te heffen en daar waar mogelijk sociaal te activeren. De regie blijft in handen van het klantmanagement terwijl het traject wordt uitgevoerd door instellingen op gebied van zorg en welzijn.

Vormen van zorg zijn:

1. Huisarts, maatschappelijk werk, verslavingsinstellingen, RIAGG, schuldhulpverlening, thuiszorg.
2. Instellingen die cursussen bieden op gebied van zorg, sociale vaardigheden en fysieke omstandigheden.
3. Instellingen waar cursussen worden gegeven of activiteiten zijn opgezet om mensen uit hun sociaal isolement te halen (vrijtijds cursussen).
4. Of andere vormen van zorg zoals buurtverenigingen, opbouwwerk.

Zorg wordt als instrument ingezet voor doelgroep: 5, zonodig voor doelgroep 6.

5.9 Premies

Met de komst van de wet is de centrale vrijlating van inkomsten uit parttime arbeid vervallen. Uitgangspunt van de WWB is dat alle inkomens - en vermogensbestanddelen tot de middelen behoren. Inkomsten moeten volledig gekort worden, ook premies in de zin van incentives. Er wordt daarentegen wel een vrijlating van een aantal fiscale heffingskortingen ingevoerd: de kinderkorting, de aanvullende kinderkorting, de jonggehandicaptenkorting. Voor de alleenstaande ouders met kinderen jonger dan vijf jaar worden ook de aanvullende ouderkorting, de combinatiekorting en de aanvullende combinatiekorting vrijgelaten.

Op dit algemene uitgangspunt zijn twee uitzonderingen mogelijk. De gemeente kan van deze uitzonderingen gebruik maken. Het gaat hier om een bevoegdheid van de gemeente, geen verplichting.

1. Uitzondering op afschaffen wettelijke vrijlating:
Inkomsten uit arbeid kunnen gedurende een periode van maximaal zes aaneengesloten maanden voor 25% worden vrijgelaten (= niet in mindering brengen op de uitkering). Het maximaal vrij te laten bedrag mag echter niet hoger zijn dan 163 euro per maand.
2. Uitzondering op korten premies:
Een keer per jaar kan de gemeente een premie verstrekken voor activiteiten en voorzieningen die gericht zijn op arbeidsinschakeling. De premie mag max. € 1.944,- per jaar bedragen en moet in een keer uitbetaald worden. De premie mag geen structureel karakter krijgen. Voor elke nieuwe premietoekenning (aan dezelfde cliënt) moet de gemeente een nieuw besluit nemen. Bij een nieuwe premietoekenning moet er wel sprake zijn van nieuwe omstandigheden in de voortgang van de reïntegratie van de klant.

De wet verbiedt overigens niet dat de gemeente meerdere premies per jaar of premies hoger dan € 1.944 verstrekt. Maar volgens de wet vallen deze premies onder het begrip "middelen". Dit betekent dat de gemeente deze premies volledig op de uitkering in mindering moet brengen. Om die reden zijn deze premies niet interessant, noch voor de cliënt noch

voor de gemeente.

5.9.1 Overgangsrecht wettelijke vrijlating

De invoeringswet Werk en bijstand bepaalt dat cliënten die voor 1 januari 2004 op grond van de Abw recht hadden op een wettelijke vrijlating van inkomsten ook het eerste jaar na invoering van de WWB hierop recht hebben. Dit recht wordt wel in de loop van 2004 afgebouwd:

- a. tot en met de derde maand een vrijlating van 100 % ;
- b. van de vierde tot en met de zesde maand een vrijlating van 75%;
- c. van de zevende tot en met de negende maand een vrijlating van 50%;
- d. van de tiende tot en met de twaalfde maand een vrijlating van 25%

Deze percentages hebben betrekking op het vrijgelaten bedrag per maand dat de cliënt in 2003 ontving.

5.9.2 Vrijlatings mogelijkheden binnen de WWB

De WWB biedt ons de mogelijkheid om gedurende een half jaar 25 % van de inkomsten uit arbeid (tot een maximum van 163euro) vrij te laten, voor zover hij algemene bijstand ontvangt en dit naar het oordeel van het college bijdraagt aan zijn arbeidsinschakeling (art.31, lid 1, sub o. De WWB biedt ons de vrijheid aan te geven voor welke doelgroepen de vrijlating van toepassing is.

Hierbij wordt aangesloten bij de Verordening subsidiebeleid en vrijlating van inkomsten.

Voor de volgende doelgroepen is een vrijlating mogelijk:

- alleenstaande ouders met de zorg voor een of meerdere kinderen in de leeftijd tussen 0 en 12 jaar.
- Alleenstaande ouders met een of meerdere kinderen die op grond van medische of sociale redenen extra aandacht behoeven.
- Alleenstaanden met een verzorgingsbehoefte persoon.
- Zij die langdurig, minimaal 2 jaar niet op de arbeidsmarkt actief zijn geweest.
- Zij die gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn.
- Zij die op grond van overige redenen van medische of sociale aard zijn aangewezen op het verrichten van arbeid in deeltijd.
- Personen van 57 1/2 jaar en ouder. (Voor cliënten ouder dan 57 1/2 jaar vereist het een extra grote inzet om werk te vinden).

5.9.3 De (uitstroom) premie

Deze premie wordt toegekend aan cliënten die minimaal 6 maanden een bijstandsuitkering ontvingen en die duurzame loonvormende arbeid verrichten. Onder duurzaam wordt algemeen verstaan: 6 maanden onafgebroken. Dit kan zijn als uitzendkracht of als zelfstandige of met een contract voor bepaalde of onbepaalde tijd. De premie wordt betaalbaar gesteld na 6 maanden onafgebroken gewerkt te hebben. De hoogte van de premie is € 500,-.

Deze beide instrumenten worden ingezet voor de doelgroepen: 1, 2, 3, 4 en 5.

5.10 Ontheffingen

Met de introductie van de Wet werk en bijstand worden categoriale ontheffingen van de arbeidsplicht afgeschaft. Het kabinet geeft hiervoor een aantal redenen. De eerste reden komt voort uit de algemene doelstelling en systematiek van de WWB. Het kabinet stelt in de WWB het individualiseringsbeginsel centraal. Bij dit uitgangspunt passen geen categoriale ontheffingen. Een tweede overweging is de sociale en economische noodzaak om de arbeidsparticipatie en arbeidsproductiviteit de komende jaren te laten toenemen. Een algemene verplichting om naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en te aanvaarden, biedt mogelijkheden om de arbeidsmarktcapaciteiten, die bij alle klanten in het bestand aanwezig zijn, optimaal te benutten.

Onder de Abw hebben cliënten van 57,5 jaar en ouder en alleenstaande ouders met kinderen in de leeftijd tot vijf jaar geen sollicitatieplicht. In de WWB geldt zowel voor cliënten boven 57,5 jaar als voor alleenstaande ouders met kinderen tot twaalf jaar een arbeidsverplichting. Bij de laatste doelgroep moet de gemeente een goede afweging maken of een combinatie van werk en zorgtaken mogelijk is en zo ja, in welke mate. Ook moet de gemeente zorgen voor goede randvoorwaarden, vooral op het gebied van kinderopvang.

“In artikel 9 van de WWB is opgenomen de plicht tot arbeidsinschakeling. Hierin staat onder lid 1 beschreven: de belanghebbende van 18 jaar en ouder, doch jonger dan 65 jaar, is verplicht vanaf de dag van melding naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en te aanvaarden.

In lid 2 is opgenomen dat het college in individuele gevallen tijdelijke ontheffing kan verlenen van de verplichting als bedoeld in het 1e lid, indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn. De periode van tijdelijke ontheffing om redenen van medische of sociale aard dient zoveel mogelijk benut te worden om de aanwezige belemmeringen op te heffen. In deze periode kunnen verplichtingen opgelegd worden die erop gericht zijn om de belemmeringen op te heffen”.

Gevolg is dat een nog grotere groep cliënten verplicht zal worden om te reïntegreren waarbij alleen op grond van individuele omstandigheden nog vrijstelling van verplichtingen mogelijk is. De omvang van de groep en de bepaling of individuele omstandigheden leiden tot een vrijstelling, zullen extra beslag leggen op het reïntegratiebudget.

Uitgangspunten bij verlenen van ontheffing:

- De periode van tijdelijke ontheffing om redenen van medische of sociale aard dient zoveel mogelijk benut te worden om de aanwezige belemmeringen op te heffen. In deze periode kunnen hiertoe verplichtingen worden opgelegd.
- Een (tijdelijke) ontheffing wordt alleen overwogen als blijkt uit een arbeidsdeskundigheidsonderzoek dat iemand duurzame medische belemmeringen heeft.

Dit instrument wordt in individuele gevallen voor alle doelgroepen ingezet.

5.11 Belastbaarheidsonderzoeken/ arbeidsdeskundigadvies

Indien een cliënt aangeeft om sociaal medische redenen niet of niet volledig te kunnen meewerken aan reïntegratie, kan een medisch advies/ belastbaarheidsonderzoek worden aangevraagd.

In het verleden werd deze medische advisering in hoofdzaak gedaan door de GGD. Geleidelijk aan is een andere visie ontstaan met betrekking tot medische sociale belemmeringen.

Waren deze voorheen aanleiding om iemand een ontheffing dan wel vrijstelling van de verplichtingen met betrekking tot arbeidsinpassing te verlenen, worden deze nu meer en meer als uitgangspunt genomen bij de bepaling van hetgeen nodig is om de belemmeringen op te heffen.

Daarmee is ook het accent verschoven van een medische keuring naar een meting van de mate van inzetbaarheid en belastbaarheid. Er wordt niet meer zozeer geadviseerd over de belemmeringen als wel over de mogelijkheden van cliënten. Daarmee is deze keuring meer en meer een instrument in de reïntegratie geworden. Het belastbaarheidsonderzoek valt als reïntegratie-instrument onder de activiteiten die zoveel mogelijk privaat aanbesteed moeten worden.

Als uit een belastbaarheidsonderzoek blijkt dat de cliënt een Rea indicatie heeft wordt door de gemeente een beschikking afgegeven waarin vermeld wordt dat cliënt behoort tot de doelgroep van de wet Rea. Voor de cliënt betekent dit dat de toekomstige werkgever een beroep kan doen op de budgetten van de wet Rea. Deze budgetten worden beheerd door het UWV.

Dit instrument wordt in individuele gevallen voor alle doelgroepen ingezet.

5.12 Schuldhulpverlening

Door de gemeente De Ronde Venen wordt een integrale aanpak van problematische schuldsituaties voorgestaan. Uitgangspunt hierbij is dat deze aanpak bijdraagt aan een betere preventie van problematische schuldsituaties, een vroegtijdige signalering en verwijzing, het bieden van betere mogelijkheden tot schuldhulpverlening en het voorkomen van terugval en herhaling tijdens behandeling en daarna. Tevens wordt schuldhulpverlening als reïntegratie-instrument gebruikt.

Het instrument schuldhulpverlening wordt ingezet voor alle doelgroepen.

5.13 Beleidsruimte voor specifieke en kleinschalige initiatieven

Om in het beleid ruimte te behouden voor specifieke en kleinschalige initiatieven die niet door middel van aanbestedingen op de markt weggezet kunnen worden wordt waar mogelijk gebruik van de in de WWB beschreven 30% aanbestedingsvrije ruimte. In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke criteria hierbij gehanteerd worden en welke bestemmingsrichting aan deze middelen gegeven wordt.

Inzet 30% bestedingsvrije ruimte Wwb

Binnen de WWB en wet SUWI bestaat de ruimte om een gedeelte van het reïntegratiebudget (30%) 'vrij te besteden'.

De wet SUWI is een tijdelijke maatregel van het rijk om een gezonder reïntegratiemarkt te realiseren. Zodra deze situatie is gerealiseerd vervallen de extra restricties van de Wet SUWI. Het ministerie verbindt binnen de SUWI wetgeving aan het (nog) niet aanbesteden van activiteiten als belangrijkste voorwaarde dat het om activiteiten moet gaan waarvan gebleken is dat er op de reïntegratiemarkt (nog) geen aanbod is.

Tenslotte zullen ook de activiteiten die niet openbaar aanbesteed worden in ieder geval moeten voldoen aan de bestedingsvoorwaarden van de WWB (moet cliëntgebonden zijn en reïntegratie beogen).

Om kleinschalige projecten/ scholing en experimenten een kans te geven kan ter beoordeling van de klantmanagers het vrij besteedbaar budget ingezet worden.

Dit instrument wordt ingezet ten behoeve van de doelgroepen: 2, 3, 4 en 5.

5.14 Samenwerking ketenpartners

Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil, in samenwerking met de ketenpartners, het zicht op de lokale arbeidsmarkt vergroten. Hiermee wordt vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zo goed mogelijk bij elkaar gebracht. Belangrijkste partners in de keten zijn het CWI, de afdeling Economische Zaken, werkgevers(organisaties), het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (het UWV, verantwoordelijk voor uitvoering van de WW en de WAO), de afdeling Onderwijs en Welzijn en de reïntegratiebedrijven.

Regiefunctiegemeente in keten (samenwerking met derden) en op cliëntniveau

Op het terrein van reïntegratie kan de regiefunctie van de gemeente worden onderscheiden op twee niveaus: regie op de keten (ketenmanagement) en regie op klantniveau (klantmanagement). Zowel bij de formulering van het beleid ten aanzien van de regie op keten- als op klantniveau staat de cliënt centraal. Dit betekent niet automatisch dat de vraag van de cliënt volledig wordt voldaan. Wel wordt gestreefd naar een aanbod van een reïntegratietraject recht doet aan het motto "werk boven inkomen" maar anderzijds ook zoveel mogelijk tegemoet komt aan de behoeften en mogelijkheden van de cliënt.

De arbeidstoeleiding geschiedt in een sluitende keten van reïntegratie waar verschillende organisaties bij betrokken zijn (ketenmanagement). De belangrijkste schakels in deze keten zijn het CWI, de UWV, reïntegratiebedrijven en de gemeenten. De instrumenten voor regie op de keten zijn beleidsadvisering, inkoop en monitoring. Bij deze ketendienstverlening worden overdrachtmomenten zoveel mogelijk beperkt en is de gemeente De Ronde Venen verantwoordelijk voor en aanspreekpunt in het gehele traject.

Regie op klantniveau wordt uitgevoerd door de klantmanager van het bureau sociale zaken. Een klantmanager kan als regisseur zowel nauw contact onderhouden met de klant, aanspreekpunt zijn voor de klant en regie voeren over de voorzieningen (waaronder trajecten) die de klant worden aangeboden.

De klantmanager heeft het overzicht over de wettelijke instrumenten die kunnen worden ingezet en kent de spelers in het veld van maatschappelijke organisaties die een rol kunnen spelen in het verbeteren van de positie van de klant. Vanuit deze positie is de klantmanager in staat maatwerk te leveren voor de klant, wat de slagingskans vergroot.

5.15 CWI

Het CWI is verantwoordelijk voor de directe en intensieve bemiddeling van kansrijke werkzoekenden. Met het CWI zullen afspraken worden gemaakt over de inzet van instrumenten voor klanten die door het CWI direct bemiddeld worden.

5.16 Taken CWI Amstelveen

De taken van het CWI zijn bij SUWI-wet geregeld. In lagere regelgeving zijn zaken ten aanzien van het proces van dienstverlening vastgelegd. In de Service Niveau Overeenkomst

(SNO) zijn binnen deze kaders door gemeenten en CWI's aanvullende afspraken gemaakt over de aansluiting van hun dienstverlening. Daarmee is de mogelijkheid ontstaan van lokaal maatwerk. In de SNO is onder meer nadere afspraken gemaakt over de kwaliteit, tijdigheid, volledigheid en betrouwbaarheid van de uitkeringsintake, zodat in samenwerking met het CWI de poortwachtersfunctie naar behoren kan worden ingevuld.

Het belang van een sluitende Poortwachtersfunctie (voorkomen instroom bijstand) neemt toe. Daarom worden voor 2004 scherpere prestatieafspraken gemaakt met het CWI. Deze afspraken worden vastgelegd in de Service Niveau Overeenkomst 2004 (SNO).

5.17 De bedrijfsverzamelgebouwen

Het kabinet acht het wenselijk dat de klantcontacten van CWI, gemeenten en UWV zoveel mogelijk op één locatie worden geconcentreerd. Daarvoor worden bedrijfsverzamelgebouwen opgericht. De 110 kerngemeenten waarin de CWI's worden gevestigd, zijn daarvoor verantwoordelijk. Een bedrijfsverzamelgebouw is een gebouw dat in ieder geval de vestiging van een CWI omvat. Met het CWI als basis bestaat het bedrijfsverzamelgebouw uit de verzameling van dienstverleners (publiek en privaat) in de keten van Werk en Inkomen en verwante gebieden. Vanuit het oogpunt van de sluitende dienstverlening is het zinvol publieke en private klantcontacten op het terrein van werk en inkomen op één locatie te concentreren. Binnen het CWI Amstelveen is een onderzoek gaande naar de haalbaarheid van een bedrijfsverzamelgebouw.

5.18 Samenwerking Algemeen Maatschappelijk Werk

In veel gevallen zijn er in de persoon of in de persoonlijke levenssfeer gelegen factoren die de reïntegratie van uitkeringsgerechtigden kunnen belemmeren. Het is dan ook zaak om naast het solliciteren, het volgen van scholing of het opdoen van werkervaring aandacht te besteden aan deze problemen en deze waar mogelijk op te lossen. Hoe ziet de budgetovereenkomst eruit, zijn er aparte trajecten in te kopen c.q. te reserveren voor uitkeringsgerechtigden. Een en ander moet nog nader uitgewerkt worden.

5.19 Tot Slot

Terugvordering

Voor de begeleiding en de inzet van voorzieningen wordt geld geïnvesteerd. Als het traject door eigen toedoen wordt afgebroken, verhaalt de gemeente de kosten van het traject op de cliënt. Daarom zullen de kosten van het reïntegratietraject worden genoemd in het trajectplan. Ook zal worden vermeld dat de gemeente de kosten kan terugvorderen van de cliënt als deze het traject afbreekt zonder aanwijsbare redenen. De terugvordering van de kosten van een traject is een van de maatregelen, die in de afstemmingsverordening wordt geregeld.

HOOFDSTUK 6. GESUBSIDIEERDE ARBEID

Het Kabinet heeft fors bezuinigd op het reïntegratiebudget. Met name de gesubsidieerde arbeid is hierbij getroffen. Het doel van de bezuinigingsmaatregel van het Kabinet is de door-

stroom naar reguliere arbeid te bevorderen. Zowel op het budget voor de In- en Doorstroombanen als voor de WIW-dienstbetrekkingen werd ingaande 2003 fors bezuinigd.

6.1 Wet Inschakeling Werkzoekenden (Wiw-werkervaringsplaats en Wiw diensbetrekking):

De doelstelling binnen de WIW is het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt voor langdurig werklozen, uitkeringsgerechtigden en werkloze jongeren. Waar dat niet mogelijk is moet in ieder geval worden voorkomen dat die afstand toeneemt. De nadruk daarbij is op het tijdelijk karakter gelegd: uitstroom naar reguliere arbeid staat voorop. De WIW is in eerste instantie gericht op het bevorderen van de aansluiting op de arbeidsmarkt, ook voor diegenen waarvan dat perspectief in het geheel niet aanwezig lijkt.

Voor de uitvoering van de WIW ontvangt de gemeente middelen tot 1 januari 2004 in het gemeentelijk werkfonds (Fonds Werk en Inkomen). Er worden aantallen plaatsen toegewezen en daarmee een maximaal te declareren budget.

6.2 Besluit In- en Doorstroombanen (ID-banen):

Met ingang van 1 januari 1999 is het besluit In- en Doorstroombanen voor langdurig werklozen van kracht gegaan. De regeling kent een tweezijdig doel: enerzijds worden langdurig werklozen aan een baan geholpen en anderzijds moet het leiden tot een verbetering van de dienstverlening aan burgers. Doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt is ook het doel van de ID regeling.

Het Rijk geeft de gemeenten subsidie om deze arbeidsplaatsen te realiseren.

Vanaf de invoering van de Wet Werk en Bijstand krijgen gemeenten de beschikking over een ongedifferentieerd reïntegratiebudget. Bij de invoering per 1 januari 2004 zullen de ID-regeling en de WIW regeling worden ingetrokken. Gemeenten dienen met een veel grotere financiële vrijheid (en verantwoordelijkheid) hun reïntegratietoekomen waar te maken. Tegelijkertijd worden gemeenten ook in hun mogelijkheden beperkt door grote bezuinigingen. Het realiseren van duurzame uitstroom, en dan ook nog naar regulier werk, wordt hierdoor steeds belangrijker.

6.3 Afbouw ID- en WIW-banen

In de afgelopen jaren zijn er verschillende instrumenten met betrekking tot gesubsidieerde arbeid beschikbaar geweest. Dit heeft echter niet mogen leiden tot de gewenste door- en uitstroom naar regulier werk. Dit heeft meerdere oorzaken waarvan er enkele worden genoemd:

- een belangrijke oorzaak voor doorstroombelemmering ligt in de lange verblijfsduur in een gesubsidieerde baan. Als het zowel van de zijde van de werkgever als de werknemer goed bevalt, blijkt er weinig animo om deze veilige omgeving te verlaten.
- de regelingen kennen een tweezijdige doelstelling: niet alleen werden langdurig werklozen aan een baan geholpen ook de collectieve en non-profit sector kregen extra aandacht en middelen.

Te weinig uitstroom uit gesubsidieerde banen zal bij een vrij besteedbaar budget voor werk en inkomen uiteindelijk de mogelijkheden van gemeenten, om te werken aan reïntegratie en

participatie, verstoppen.

Gelet hierop wordt voorgesteld voor 2004 geen gesubsidieerde arbeid meer in te zetten als instrument. Vooralsnog is het van belang in 2004 de Wiw en ID banen om te zetten naar reguliere arbeid.

Uitgangspunten hierbij zijn:

1. De huidige ID, Wiw-dienstbetrekkingen en Wiw-werkervaringsplaatsen leggen een dusdanig beslag op het budget dat bij voortzetting van het huidige beleid de reïntegratie van nieuwe werklozen onmogelijk wordt. Bovendien zijn deze regelingen duur en ineffectief.
2. Voor de huidige Wiw-dienstbetrekkingen wordt door Utrechtse Werkbedrijven bekeken in hoeverre de werknemers, bij einde van het dienstverband, kunnen uitstromen naar reguliere arbeid.
3. De subsidie voor de Wiw-werkervaringsplaatsen is voor maximaal één jaar. Er hoeft voor deze regeling dus geen overgangsregeling worden gemaakt.
4. Op dit moment beschikt de gemeente De Ronde Venen over 5 Wiw dienstbetrekkingen, 5 Wiw- werkervaringsplaatsen en 1 ID baan.

HOOFDSTUK 7. VERANTWOORDING

De minister van SZW houdt toezicht op de rechtmatigheid van de uitvoering en de doeltreffendheid van de wet. Het oordeel van de minister per individuele gemeente richt zich op de rechtmatigheid van de uitvoering. De primaire verantwoordelijkheid ligt bij de gemeente zelf. Het ministeriële toezicht op de doeltreffendheid heeft uitsluitend betrekking op de mate waarin de uitvoering door de gezamenlijke gemeenten bijdraagt aan het realiseren van de doelen van de wet. Deze vorm van toezicht is geen oordeelsvorming over de prestaties van individuele gemeenten.

Over de uitvoering van de uitkeringsverstrekking hoeft de gemeente alleen informatie te verstrekken als de onrechtmatige uitkeringverstrekking meer dan één procent bedraagt van de totale uitgaven van het Inkomensdeel en de bijzondere bijstand samen. Over de rechtmatige uitvoering van het Werkdeel moet de gemeente altijd verantwoording afleggen.

Als de gemeente een budgettekort op het Inkomensdeel heeft en in aanmerking wil komen voor een aanvullende uitkering van het Rijk zal zij dat met allerlei gegevens moeten onderbouwen. Hier kan men nauwelijks spreken van deregulering.

Het college moet jaarlijks bij de minister een verslag indienen over de uitvoering van de wet. Het verslag moet voorzien zijn van een accountantsverklaring. In de WWB wordt het oordeel van de gemeenteraad over het verslag gevraagd. Het gaat hierbij alleen om het oordeel van de raad over de verantwoording en de informatie in het verslag. Het oordeel van de raad kan bijvoorbeeld zijn neerslag vinden in notulen van de vergadering waarin het verslag besproken is. Deze kunnen bij het verslag worden gevoegd.

Om kwalitatief en kwantitatief verantwoording af te leggen aan de gemeenteraad over de realisatie van voorgenomen doelstellingen, uitgewerkt in het beleidsplan WWB, wordt een beleidsverslag WWB geschreven.

7.1 Rol gemeenteraad

De gemeenteraad heeft in de WWB een duidelijke verantwoordelijkheid. Deze verantwoordelijkheid vloeit voort uit de grotere beleidsruimte die gemeenten krijgen in deze wet, zowel wat betreft het reïntegratiebeleid als wat betreft de invulling van de rechten en plichten van

de cliënt. Daarnaast worden gemeenten volledig financieel verantwoordelijk voor de uitvoering van de wet. Dit brengt met zich mee dat de gemeenteraad, mede met het oog op de rechtszekerheid van de cliënt, het eigen gemeentelijk beleid in een verordening moet vastleggen, in dit kader een reïntegratieverordening.

De gemeenteraad heeft de vrijheid haar eigen beleidsruimte zo veel mogelijk te benutten ten aanzien van de aard en omvang van de in te zetten voorzieningen, de wijze waarop invulling rekening wordt gehouden met de combinatie van arbeid en zorg en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan een evenredige benadering van doelgroepen.

Verder speelt de gemeenteraad een belangrijke rol bij de controle op de uitvoering van de WWB door burgemeester en wethouders.

Het IWI oefent haar toezichtstaak uit in de context van een medebewindarrangement dat in belangrijke mate gekleurd wordt door een vergaande toekenning van bevoegdheden en verantwoordelijkheden aan gemeenten en de aansluiting op het duale gemeentelijke bestuur. De single Audit blijft daarbij de aangewezen werkwijze.

De invoering van het gemeentelijk duale stelsel en de nieuwe financieringssystematiek voor de WWB, in samenhang met vergaande deregulering en vereenvoudiging van de centrale regelgeving, geven veel gewicht aan de controlerende en bijsturende rol van de gemeenteraad. Dit gewicht wordt versterkt doordat een aantal aspecten van de uitvoering uitsluitend op lokaal niveau wordt verantwoord, zoals de rechtmatige uitvoering van de lokale regels en de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de lokale uitvoering. Hoewel de raad niet de formele rol van toezichthouder bekleedt, sluit het rijkstoezicht aan op het lokale verantwoordingsproces en de uitkomsten daarvan.

Het rijkstoezicht op de uitvoering van de WWB is toezicht op metaniveau, waarbij de Inspectie Werk en Inkomen (IWI) zich richt op het systeem van sturing, beheersing en verantwoording bij gemeenten. Ook onder de WWB geldt dat het rijkstoezicht zich in beginsel baseert op informatie die het gemeentebestuur aanreikt: via statistieken, monitors of verslag over de uitvoering.

De verantwoording moet worden voorzien van een verklaring van de accountant waaruit blijkt dat de gemeentelijke verantwoordingsinformatie betrouwbaar is en dat de gemeentelijke uitvoering, voor zover daarover verantwoording moet worden afgelegd aan de minister rechtmatig heeft plaatsgevonden.

NOTA REINTEGRATIEBELEID 2004 GEMEENTE DE RONDE VENEN	2
INLEIDING	3
HOOFDSTUK 1. VOORGESCHIEDENIS	4
HOOFDSTUK 2. LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN	4
2.1 Wet werk en bijstand.....	5
2.2 Bezuinigingen	5
2.3 Regeerakkoord: Meedoen, meer werk, minder regels	5
2.4 Economische ontwikkelingen	5
HOOFDSTUK 3. VISIE EN UITGANGSPUNTEN REINTEGRATIE	6
3.1 Visie Werk en zorg en verhoging van maatschappelijke participatie	6
3.1.1 Visie uit het beleidsplan “Naar de Kern”onder thema 5, gelijke kansen	7
3.1.2 Visie Werk.....	7
3.1.3 Visie op Zorg en verhoging van maatschappelijke participatie.....	7

3.2 Algemene uitgangspunten WWB	7
3.3 Uitgangspunten werk	8
3.4 Uitgangspunten Zorg en verhoging van maatschappelijke participatie	8
HOOFDSTUK 4. REINTEGRATIEBELEID	9
4.1 Algemeen geaccepteerde arbeid	9
4.2 Rechten en plichten	10
4.3 Beleidsuitgangspunten rechten, plichten en handhaving	10
4.3.1- t.a.v. de rechten en plichten van de cliënt	10
4.3.2 - t.a.v. de rechten en plichten gemeente	11
4.3.3 - t.a.v. handhaving	11
4.4 Sluitende aanpak	12
4.5 Doelgroepenbeleid	12
4.6 Niet-uitkeringsgerechtigden en Anw-ers	13
4.7 Inkoopbeleid (SUWI)	14
HOOFDSTUK 5. REINTEGRATIEINSTRUMENTEN	14
5.1 Scholing	14
5.2 Kinderopvang	15
5.3 Proefplaatsing	16
5.4 Stages	16
5.5 Loonkostensubsidie	16
5.6 Vrijwilligerswerk	17
5.7 Sociale activering	17
5.8 Zorg	17
5.9 Premies	18
5.9.1 Overgangsrecht wettelijke vrijlating	19
5.9.2 Vrijlatings mogelijkheden binnen de WWB	19
5.9.3 De (uitstroom) premie	19
5.10 Ontheffingen	20
5.11 Belastbaarheidsonderzoeken/ arbeidsdeskundigadvies	20
5.12 Schuldhulpverlening	21
5.13 Beleidsruimte voor specifieke en kleinschalige initiatieven	21
5.14 Samenwerking ketenpartners	22
5.15 CWI	22
5.16 Taken CWI Amstelveen	22

5.17 De bedrijfsverzamelgebouwen.....	23
5.18 Samenwerking Algemeen Maatschappelijk Werk	23
5.19 Tot Slot	23
HOOFDSTUK 6. GESUBSIDIEERDE ARBEID.....	23
6.1 Wet Inschakeling Werkzoekenden (Wiw-werkervaringsplaats en Wiw diensbetrekking):	24
6.2 Besluit In- en Doorstroombanen (ID-banen):.....	24
6.3 Afbouw ID- en WIW-banen.....	24
HOOFDSTUK 7. VERANTWOORDING	25
7.1 Rol gemeenteraad.....	25